

ivan kocijančić / pesnik, izbliza

1.
dakle, on je: pesnik, pomalo uličar i sanjar,
mesečar i svetioničar. on je: fuzbaler i
cirkuzant, on je: alpinista, vibrafonista, entuzijasta,
vojvodanski solarista. on je kartograf atlasa »koroneli«¹
— barba, čif, sekundo, terco, kupo, nstromo i božman.²
2.
e, on je: mordeka jagelevič³, alaman i mafioz,
džabalebaroš, kripl brojgelovski, probisvet,
»pinklo-nosac«, tragačoš, adrapovac i bedak.
on je: tuhačevski, bliher, gamarnik & uborević⁴
— »čarioter«,^{5a} pripadnik odreda »fukurui«,^{5b} čovek-žaba.
3.
on je i: bezimeni iz »moto-skafi antisomerdžibili«.^{5c}
elem, on je: ivo vizin & fridrik belavita.⁶
on je: »brandaučer«,⁷ »nereida«,⁸ »sirkuf«,⁹ midžet-sabmarin.¹⁰
dalje, on je: »britanik«,¹¹ »slava«, »rozina tipič«,¹² »bakar«¹³ (!)
— »kornat«, »streljko«,¹⁴ nadusve: por. bb. berić i plajvajs!¹⁵
4.
»varjag«, krojser pervago ranga,¹⁶ brod-vampir!¹⁷
on je i: »mejflauer«,¹⁸ »kati sark«,¹⁹ »aleksandar kjelan«,²⁰
keptn blaj & kristijan flečer²¹ — »kamiča rosa«,²² štrajkač,
toreador, matador & pikador²³ — džesi džejms & boni & klajd²⁴
— poverenik »kempejitäja«, GPU-a, Dezjen Biroa²⁵ (i nije).
5.
on je: oto fon litijental,²⁶ manfred fon rihthofen- »red baronet«,²⁷
ivan sarić, nadar, antoan de sent egziperi,²⁸ pa, on je: huškuč,
krivotvoritelj, izvesni dostavljač, buk-mejker, menadžer.
voajer, ucenjivač, veštac, trbuhozborač, abonent
bezveznjak, klaun, regicid (kraljoubica) i osobenjak i luda.
6.
on je: bibliofil, arhivista, bagerista i fantasta.
on je: lafajet,²⁹ bukanijer,³⁰ bek-pajper, robert de niro.
on je: virakoča inka, montezuma, atuhalpa,³¹ drakar leifa
eriksona,³² »vasar«,³³ on je, naši: »jaroslav«, »dragor«, »deligrad«³⁴
— jerko šišgorić, františek raš,³⁵ janko vuković de potkapelski.³⁶
7.
on je: »markosovac«,³⁷ svstrani šifrant, parlamentarac.
on je: frazer, pijarista-misionar, hotelijer, neki
karjerista, pesnik-prigodničar, kozer, kremlinolog, debil.
on je: primitivac, prostak, režimlja, poltron i galerista-cinik.
— lokal-patriota, profesionalni revolucionar, žbir i »burlak«!
8.
on je: dramoser, doajen, laureat i gastronom.
on je: ivan lupis-vučić,³⁸ snajperista, lihvvar i antikvar.
on je: tezgaroš, ženskaroš, mučkaroš, novosadski žurnalista-
podrepas, izletač i vikendaš, vizacionar mraka, grebator.
— »niko-i-ništa«, bagaža, dubioza, prolaznik iz via mario fani!
9.
on je: ivan karamazov, epileptik, peripatetičar, paranoik-
samoučica, gradski otac, kriptograf, lambrozov tip-lopušar-
bonvivan, on je:rikard apro katonja vodok, pomrčina ljudska,
spadalo. i on je: lažov, pučista, dileja, provokator,
— avanturista, sve je on, i nije, i diogen — ON JE VEĆITI
PESNIK.

Napomene:

1 Radi se o glasovitom atlusu za pomorsku navigaciju iz XVI veka, čiji je autor mletački moreplavac Coronelli i koji otvara novu stranicu u povesti kartografije (obradena je, po prvi put, do pojedinstini — čitava naša jadranska obala), a primerak se čuva u Muzeju grada Perasta kao izuzetna vrednota.

2 Sve činovi trgovačke mornarice. Nomenklatura je, poreklom, iz italijanskog jezika, koristi se, u međusobnom oslovljavanju, i na našim brodovima: komandanat broda, prvi oficir, drugi i treći oficir, upravitelj stroja, voda palube i voda čamca.

3 Legendarni komandanat pobunjenih Jevreja za vreme ustanka u varšavskom getu, krajem 1944. godine, koji su fašisti, u krvi i uz nezapamećene represalije, uguliši — počinivši stravičan genocid nad civizmom.

4 Marsali sovjetske »krasnaje gardjardje« — Crvene armije, denuncirani kao agenti stranih službi i streljani, nakon režiranih procesa pred prekim sudom, za staljinskih čistki, kao proizvod podmetanja i montiranih krvica od strane Gestapo i NKVD-a od svih njih Tuhačevski se izdvajao kao najtalentovaniji i najperspektivniji staršaša.

5a U prevodu: »jahač«; reč je o specijalnim jedinicama britanske mornarice (Royal Navy) u drugom svetskom ratu, koje su bile namenjene za podvodna dejstva, diverzione aktivnosti i komandoske akcije protiv nacista, čiji su mnogi pojedinci neustrašivo izginuli na izvršenju zadataka.

5b U prevodu s japanskog: značajev krik; takođe se radi o podmorskим diverzantima, ovoga puta ideja je potekla iz »Rengo Kinejia« (japanski carski admiralstab) koji je nadgledao organizaciju, obuku i pristup borbenim dejstvima. Međutim, usled tehničkog »škripcia« i krajnje teške strategijske situacije po Carstvo Izlazeče Sunca krajem 1944. ovi borci raspolažali su samo motkama s priveznom minom, kojom bi, udarajući po opati, ispod gaza američkih ratnih brodova, izazivali detonaciju i, istovremeno, vlastitu smrt! Odnosno, »fukurui« su »naricko izdanje kamikaza, pilota-samoučika... Postojali su još i »kajteni« živa torpeda.

5c Fašistička Italija, poput Britanaca, Japanaca i Nemaca, takođe je raspola-gala podmorskimi diverzantima, čak je, u neku ruku on i rodonačelnik tog vida ratovanja — u luci Specija obučavala se tzv. »Dezime flotille MAS«, koja je u svom sastavu imala eksplozivne čamce, ronilice, male torpedne čamce, jahača, torpeda i pojedince-ronice za tegalj. Tako su napadnute luke i sidrišta u Aleksandrijii, Gibraltaru i na Kritu uz zamašne gubitke savezničkog ratnog i trgovackog brodovlja (bojni brodovi »Vospajt«, »Barham« potopljeni, onesplojene krstarice, transporteri itd. Junaštvu ovih ratnika, u spec. ratu, čak su i hladnokrvni Englezzi odali dužno priznanje.

5d Naravno: pod 5 a, b, c radi se o vrsti ratovanja na moru i nanošenju udarca neprijatelju, čije su se pripreme, kao po pravilu, odvijale pod velom

najstrožije tajnosti i prikrivanja, uz stalni rizik i ličnu hrabrost aktera! A ratna srca je bila varljiva...]

6 Komandanat i prvi oficir, kapetan i poručnik, obojica rodom iz Prčnja, u Boki Kotorskoj, koji su, kao prvi pomorci južnoslovenskih ali i srednjoevropskih naroda, u drugoj polovini XIX veka, na briku »Splendido« (vlasništvo Tršćanskog lođa) u šest velikih etapa oplovili svet. Kapetan Vizin je, čak, od austrijskog cara, za ovaj izuzetni, besmrtni pobjig dobio zastavu-orden »Merito Navalni«, unikatno izrađenu i jedan jedini put dodeljen!

7 Prva podmornica na svetu, eksperimentalni podvodni brod-naprava, s kraja XIX v. ispitivana u Bodenskom jezeru, u Švajcarskoj.

8 Italijanska podmornica iz prvog svetskog rata, potopljena kod ostrva Palagruže, s čitavom posadom, sem jednog koji je preživeo — i to u neobičnom dvojušu s drugom, austrougarskom podmornicom. Nakon više od 60 godina, splitski »Brodosposade« je izdvojio olupinu ove male podmornice — u njoj su pronađeni posmrtni ostaci posade, sekstant, neotvorena boca »kjantija« (!), neispunjena torpeda (tto je demantovalo pretpostavku da je podmornica pružila otpor) itd. Tela pomoraca iz 1917. su na maloj i tužnoj ceremoniji predata delegaciji Italijanskih pomorskih snaga i naroda, u Splitu, sedamdesetih godina! Komandan je bio Karlo del Greko!

9 Francuski podmorski brod iz drugog svetskog rata, najveća podmornica svih vremena (deplasmana preko 4000 t), koja je, sama, mogla da ekskortira konvoj trgovackog brodovlja. Imala je na pramcu, ispred komandnog mosta ugrađen top velikog kalibra, kao laka krstarica.

10 Džepna podmornica, ili podmornica-patuljak, dužine do 20 m, s posadom od tri čoveka, kavkala su Englezima u drugom svetskom ratu izgradili u seriji od 12 komada, s ozнакom X (X3, X4, X5, X6, X7, X8 i X9)... Eskadrica od tri ovakve minijature podmornice je krajem 1944. potopila nacistički bojni brod-superdrednot »Tirpić«, u fjordu Trondhajm!

11 Britanski putnički brod, sister-šip (tzv.), ili brod-blizanci »Titanik«, koji je, za razliku od ovog prvog, koji je nastradao u čuvenoj, i jednoj od najvećih, pomorskih katastrofa, na liniji Sautempton — Njujork pri udaru u ploveći ajsber, od neviši sa sobom živote više od 3.000 ljudi, potonuo, potopljen torpedom nemackog »sumarena« u prvom svetskom ratu, u vodama Jonskog mora, s celokupnom posadom i putničevim ranjenicima i medicinskim osobljem, napadnut iako je, na boku, nosio veliki crveni krst, kao brod-bolnica.

12 Jugoslovenski parobrod trgovacke mornarice koji su tokom drugog svetskog rata služili u savezničkim konvojima, održavši tako doстоjanstvo jugoslovenske trobojnici.

13 Istorijski brod koji je održavao sudbinsku, za nas, liniju Vis — Bari, iako na još okupiranom Jadranu, prevozeći kontingente ranjenika naših proleterskih brigada, potopljen prilikom naci-fašističkog bombardovanja 1944, a izdvanjak nakon oslobođenja.

14 Prvi brodovi mornarice NOV i POJ, bazirani u Podgori i duž slobodarskog ostrvila, učesnici u mnogim operacijama na Jadranu, u završnici bitke za potpuno oslobođenje zemlje... Prvi je, čak, sám vodio neravnopravni dvoboj s tri hitlerovska torpedna čamca, od kojih se jedan poslužio ratnom varkom, legitimući se kao britanska jedinica. Ipak, »Kornate« je odneo konačnu pobjedu, teško oštećivši brodove neprijatelja!

15 Veliki junaci naših naroda, heroji aprilskog rata 1941. Prvi — nije hteo da preda svoj brod, monitor Dunavske flotile »Dravu«, i davao je nadirućem okupatoru otpor šest dana, bombardujući mohački aerodrom, haubicama i topovima 120 mm, i uništivši znatan broj aparata, dve horti-fašističke vedete, uništivši sedam i onesposobivši osam nemačkih tenkova, oborivši 11 JU-87 »stuka«-aparata, da bi i sama potonula kod Čelareva, odneviši sa sobom na dunavsku dno tela 54 mornara i oficira Aleksandra I. Berića, por. bb I klase, Sulejmana Šehovića, por. fregate i nosioca zlatne sablje (kao prvi u rangu) Pomorske vojne akademije, i Bruna Segvića, por. bb II klase;

drugi — kao komandanat pomorskog rejonja odbrane u Selcu, da je naredenje da se potope svim brodovima, mahom manji i pomoćne namene, ovog sektora, kako ne bi pal u ruke neprijatelju!

16 Krstarica carsko-ruske tihookeanske eskadre, koja je zajedno s razaračem »Korejanec« uspela da umakne iz Cušimski bitke u rusko-japansk ratu 1905.

17 Reč je o brodovima-lutalicama koji se povremeno javljaju na okeanskim širinama, ploveći ili samo, plutajući ostavši bez posade, usled havarije ili neke druge nesreće, pobune ili neke epidemije koja je pokosila, pod često zagotonitim okolnostima, njene mornare!

18 U prevodu: »majski cvet«, brod koji je, na svojoj palubi, poneo u XVII. v. katolike-iseljenike iz Engleske u Ameriku, koji su, ujedno, osnovali i jednu od prvih kolonija na novom kontinentu — saveznu državu Virdžiniju (od »vordžin« — devica, a misli se na kraljicu Elizabetu).

19 Brod-klijper, jedrenjak s velikim brojem jedrilja... Ovi brodovi su nosili terete oko Rta dobre nade (Kabo da Buona Speranca) takmičeci se za »plavu vrpacu«... Ovaj brod je jedan od najpoznatijih!

20 Norgeška ploveća platforma za bušenje i vađenje naftne, nedavno se prevrnula i potonula, odneviši, uprkos opsežnoj spasilačkoj akciji brzih brodova, helikoptera i aviona obalске straže, preko 123 ljudska života, kao primer velike nesreće modernih dana.

21 Imena zapovednika i prvog oficira čuvene fregate njenog veličanstva »Baunita«, na kojoj je, na krstarenu po Tihom oceanu, došlo do pobune bez preseданja u poveštju pomorstva. Blaj je jedva sačuvao živu glavu (s njim su pobunjenici postupili ne manje okrutno no što je bio on sam) vrativši se u domovinu, dok su Flečer i nekolicina mornara osnovali koloniju na jednom pacifičkom ostrvu arhipelaga Tahiti. Sama pobuna i kasnija zbivanja poslužila su kao materijal za više knjiga (jedna i kap. Mardešića) i dva-tri igralna filma pod naslovom »Mutiny on ship Bounty« — »Pobuna na brodu 'Baunti'«, poslednji s Marlonom Brandom.

22 »Crvene košulje« — sledbenici garibaldinskog, revolucionarnog pokreta u XIX v. u kojih su, na krstarenu po Tihom oceanu, došlo do pobune bez preseadanja u poveštju pomorstva. Blaj je jedva sačuvao živu glavu (s njim su pobunjenici postupili ne manje okrutno no što je bio on sam) vrativši se u domovinu, dok su Flečer i nekolicina mornara osnovali koloniju na jednom pacifičkom ostrvu arhipelaga Tahiti. Sama pobuna i kasnija zbivanja poslužila su kao materijal za više knjiga (jedna i kap. Mardešića) i dva-tri igralna filma pod naslovom »Mutiny on ship Bounty« — »Pobuna na brodu 'Baunti'«, poslednji s Marlonom Brandom.

23 Japanska košulja — sledbenici garibaldinskog, revolucionarnog pokreta u XIX v., u kojih su, na krstarenu po Tihom oceanu, došlo do pobune bez preseadanja u poveštju pomorstva. Blaj je jedva sačuvao živu glavu (s njim su pobunjenici postupili ne manje okrutno no što je bio on sam) vrativši se u domovinu, dok su Flečer i nekolicina mornara osnovali koloniju na jednom pacifičkom ostrvu arhipelaga Tahiti. Sama pobuna i kasnija zbivanja poslužila su kao materijal za više knjiga (jedna i kap. Mardešića) i dva-tri igralna filma pod naslovom »Mutiny on ship Bounty« — »Pobuna na brodu 'Baunti'«, poslednji s Marlonom Brandom.

24 Glasoviti američki drumski razbojinik i plažačka poštanskih vagona na trans-pacifičkoj železnicu, obišači banaka — ličnosti koje su poslužile za snimanje mnogih igralnih filmova, storija itd.

25 Japanska tajna policija, sovjetska policija, francuska policija.

26 Jedan od prvih letaca, s početka prošlog veka. Leteo je na letelici na liku, ali bez ikakve mašine.

27 Nemački vazduhoplovni as iz prvog svetskog rata, ali ne tako popularna ličnost, iako je sam oborio preko 80 aparata Antante, nazvan »crveni baron« po crveno obojenom avionu.

28 Sve pioniri vazduhoplovstva. Prvi je poreklom Subotičanin, leteo već 1910. i 1911., drugi je Francuz, prvi preleteo Sredozemlje, a treći: pilot na strani inter-brigada u španjolskom gradanskom ratu 1936, ali i znaničasti pesnik.

29 Francuski general-dobrovoljac učesnik američkog građanskog rata za nezavisnost u XVIII. v.

30 Vrsta gusara u Karipskom moru, glavno uporište im je bilo ostrvo Tortuga.

31 Legendarni kraljevi (ali i verodostojne ličnosti) starih indijanskih država — pri narođa Inka, drugi Ačeteka i treći Maja.

32 Drveni brod na vesla sa štitovima na bokovima i izvajanim glavama akrepa na pramcu i krmu, kojim su stari Norvežani, Vizinkini, mnogi pre Kolumba, preplovili Atlantik i »otkrili« Nju Faundland, Kanadsko tlo. Sem Leifa, postojao je i Erik »Crveni«.

33 Bojni brod, švedski, iz XVII. v. čije je vađenje s dna pre nekoliko godina predstavljalo veliku senzaciju, jer je sačuvan u originalnom stanju, što je bio veliki uspeh podmorske arheologije ili hidro-arheologije.

34 Prvi crnogorski parobrod, dobijen od Rusije kao poklon (kap. Radimir); jahtu crnogorskog kralja Nikole, sada otuljena u Barskom zalivu; prvi parobrod na Dunavu Kraljevine Srbije.

35 Vode čuvene pobune mornara u Boki Kotorskoj, 1918, koja je počela na krovodima k.u.k. mornarice »Sant Georgie«, »Geče«, »Kron-princ Rudolf«; oni su, nakon ugušenja, osudeni od prekog suda i ubijeni.

36 Ime kap. bb broda i zatim prvog jugoslovenskog kontra-admirala koji je izgubio život na bojnom brodu »Viribus Unitis«, koji je, iako su neprijateljstva prestala, potopio u luci Pule italijanski eksplozivni čamac.

37 Pripadnik grčkog pokreta otpora, komunističke orientacije, nakon drugog svetskog rata.

38 Jugosloven, inženjer, izumitelj torpeda, živeo polovinom prošlog veka.